

Наталія Самоїленко

ПОЛТАВЩИНА В УКРАЇНСЬКО-ІНДІЙСЬКИХ ЗВ'ЯЗКАХ (1991–2008)

Відносини незалежної України та Республіки Індія мають значні традиції і свою історію. Індія однією з перших держав світу визнала суверенітет України. Ще до встановлення між двома державами дипломатичних зв'язків 17 січня 1991 р. у Полтаві діяв (і продовжує свою роботу й сьогодні) обласний центр українсько-індійської дружби “Шанті”. На всіх етапах свого існування він мав і має активну підтримку обласної державної адміністрації та міської ради, що, безумовно, важливий фактор сприяння його розвитку. Центр є головним осередком розбудови контактів широкої громадськості міста й індійської сторони.

Юридично він був зареєстрований 1993 р., і того ж року Полтавщину відвідав Надзвичайний та Повноважний посол Республіки Індія С. Т. Деваре з дружиною [10, с. 2]. На честь візиту п. Посла організували й провели святковий вечір, присвячений відомому індійському поетові Рабіндранату Тагору.

Із другої половини 1990-х років візити на Полтавщину офіційних осіб – співробітників посольства стали регулярними: у вересні 1997 р. обласний центр приймав військового аташе п. Нагалія з дружиною [8, с. 2], 1999 р. Посол Індії в Україні п. В. Б. Соні взяв участь у святкуванні 1100-річчя Полтави.

Полтава долучилася до відзначення 50-річчя Республіки Індія. 25 грудня 1999 р. у місті відбувся фестиваль індійського кіно та I Всеукраїнський фестиваль індійського класичного танцю “Танок безсмертної Апсари”. У січні 2000 р. наше місто відвідав перший радник посольства Республіки Індія в Україні п. Мохан Чандра Пандей [2, с. 4]. У квітні 2001 р. у Кременчуку побував Надзвичайний та Повноважний посол Республіки Індія п. З. Б. Соні й не тільки ознайомився з можливостями міста в міжнародному економічному обміні, але й виконав, так би мовити, спортивну програму, узявши участь у товариському баскетбольному матчі з місцевим студентством [7, с. 3]. Під час цього візиту, вже третього на Полтавщину, п. Посол був прийнятий міським головою та головою облдержадміністрації, а також став глядачем III Всеукраїнського фестивалю індійського класичного танцю “Танок безсмертної Апсари”. Він виступив із лекцією перед студентами та

співробітниками Полтавського державного (нині – національного) педагогічного університету імені В. Г. Короленка, був обраний його почесним доктором. Підкреслюючи неформальність контактів із нашим регіоном, під фінал свого останнього робочого візиту (бо час акредитації завершувався) п. З. Б. Соні сказав: “На Полтавщині я почуваю себе як удома” [11, с. 1]. У квітні 2004 р. Полтаву відвідала радник посла Республіки Індія з питань культури п. А. Р. Сінг, яка супроводжувала танцювальний колектив з Пенджабу.

Чи не найбільший внесок зроблено в краї у розвиток культурних контактів з Індією. Зокрема ще восени 1994 р. Полтаву відвідала група індійських освітян – директорів шкіл [9, с. 2]. За три дні візиту гості побували в навчальних закладах міста, оглянули історичні пам'ятки, навіть завітали до осель мешканців. Їх приємно здивувала різнобічність інтересів наших школярів, коли, наприклад, стали глядачами вистави за фрагментом індійського епосу “Рамаяна”. Сценарій постановки спеціально для полтавців написала відомий російський індолог Н. Гусева, лауреат премії імені Дж Неру.

Полтава була першим українським містом, де 1994 р. проводився I Всеукраїнський фестиваль-конкурс індійського танцю “Ритми радості” за участю та підтримкою Посольства Індії й товариства “Україна – Індія” [5, с. 2]. Конкурс мав надзвичайно широке відображення в місцевих засобах масової комунікації. Яскраве, емоційне мистецтво дівчат із Києва, Донецька Мелітополя, Полтави не залишило байдужим жодного глядача. Серед спонсорів фестивалю були й колишні студенти-індійці, які навчалися в українських вишах. Поміж членів журі почесне місце належало другому секретареві Посольства Республіки Індія п. Р. Санду, відповідальному секретареві товариства “Україна – Індія” п. В. Ф. Устинвій, генеральному директору полтавської компанії ЮТА п. Чечіку. Відвідував місто з неофіційним візитом і п. С. Т. Деваре, посол Республіки Індія. У привітанні учасникам свята він підкреслив: “Пристрасні шанувальники індійського мистецтва та культури – запорука зміцнення та розширення дружби між нашими народами”. Завдяки таким фестивалям Полтава набула статусу

найближчого до Індії українського міста.

Дякуючи вже традиційній підтримці Посольства Республіки Індія, обласного відділення Українського фонду культури, Полтавського автоагрегатного заводу, за активної участі центру “Шанті” в травні 1996 р. у Полтаві відбувся II Всеукраїнський фестиваль-конкурс класичного та естрадного індійського танцю “Ритми радості” за участю товариства “Україна – Індія” [4, с. 61]. Мистецтво українських танцівниць оцінювало журі, до складу якого входили індійські студенти [12, с. 6]. Завдяки ініціативам і зусиллям центру “Шанті” на чолі із С. М. Грицай надалі такі конкурси стали традиційними в культурному житті міста. У них з’явилися постійні глядачі та вболівальники. У серпні 2006 р. Полтава знову стала столицею індійської танцювальної культури в Україні під час VII Всеукраїнського фестивалю “Танок безсмертної Амрити”, присвяченого Дню незалежності Індії. На конкурсі були представниці восьми українських міст. Полтавські виконавиці отримали високу оцінку журі та глядачів, їм захоплено аплодував Посол Республіки Індія в Україні п. Д. Сінх.

Зауважимо: ще 1999 р. визнанням хореографічної майстерності полтавок став той факт, що за рахунок Посольства Республіки Індія Олена Костенко – керівник танцювальної групи “Шанті” – була направлена на навчання до Делійського інституту Рам Бхаратія Кала Кендра [1, с. 7].

Для шанувальників індійського танцювального мистецтва, громадськості міста, яка має можливість, так би мовити, пройти свого роду навчально-ознайомлювальний курс і майстер-клас з індійського танку, завдяки таким заходам більш зрозумілими стають філософський та побутовий зміст цього естетичного феномену в інтерпретації індійських артистів, їх виконавська майстерність. У квітні 2004 р. на сцені театру імені М. В. Гоголя виступив ансамбль Ради культурних зв’язків Індії з Пенджабу [13, с. 1]. У рамках днів культури Індії в Україні ожили братні традиції в Полтаві й у травні 2006 р. завдяки автентичному етнічному шоу-гурту “Анананда” [6, с. 6]. Індійська й українська сторони виявляють щирий та не підробний інтерес одна до одної.

Знайомство з Полтавщиною сприяло кращому розумінню України в індійському суспільстві. У цьому зв’язку неможливо не згадати творчість юної обдарованої художниці Саші Путрі (1977–1989). У різні роки Сашенька була нагороджена Золотою медаллю Христа Спасителя “За життя, гідне людини”, орденном Миколи-Чудотворця “За примноження

добра на землі”. За 11 років свого короткого віку дівчинка створила понад 3000 художніх робіт у різних жанрах і техніках. Індійські мотиви посідали в її творчості помітне місце. Художній набуток та особистість юної полтавки не залишили байдужими співробітників Посольства Республіки Індія в Україні, які сприяли організації виставок її робіт на своїй батьківщині. У 2000 р. С. М. Грицай організувала 26 вставок творів Саші Путрі в Делі. За підсумками цих виставок юна художниця була посмертно була нагороджена міжнародною премією імені Дж. Неру [3, с. 126].

З історичними традиціями Індії знайомляться сотні полтавців через навчання в різноманітних школах йоги, участь у численних науково-практичних конференціях, які організовує полтавський центр українсько-індійської дружби “Шанті”. Таким чином Полтавщина робить свій внесок у поглиблення традиційних контактів двох країн. Наведені факти свідчать, що участь у цих контактах регіонів України є перспективним резервом їх розвитку, а залучення широкої громадськості до такого спілкування перетворює відносини між державами у відносини між народами. Під гербом Індії напис “Перемагає лише істина”. А істина наразі в тому, що ми всі повинні жити в мирі, дружбі, взаєморозумінні.

Література

1. Андрієнко О. Дівчина з Полтави навчається в Індії / О. Андрієнко // Молода громада. – 2000. – 4 лютого.
2. Гість з Індії // Вечірня Полтава. – 2000. – 3 лютого.
3. Грицай С. М. Індійські мотиви у творчості юної полтавської художниці Саші Путрі / С. М. Грицай // Україна – країни Сходу в XXI столітті. Діалог мов, культур, цивілізацій: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 17–18 травня 2002 р. – К.: [Б. в.], 2003.
4. Грицай С. М. Індія – моя страна // Україна – Індія: 15 років дружби: статті / Світлана Михайлівна Грицай. – К., 2006.
5. Грицай С. Танцюємо по-індійському / Світлана Грицай // Полтавський вісник. – 1994. – 13–19 травня.
6. Губка П. Ожили традиції / П. Губка // Літературна Полтавщина. – 2006. – № 8.
7. Кременчук проти Надзвичайного та Повноважного Посла // Вісник Кременчука. – 2001. – 26 квітня.
8. Наш гість – військовий аташе // Полтавщина. – 1997. – 24 вересня.
9. Посланці з дружньої Індії // Полтавщина. – 1994. – 8 жовтня.
10. Посол Індії в Полтаві // Зоря Полтавщини. – 1993. – 5 травня.
11. Посол Індії в Полтаві // Зоря Полтавщини. – 2001. – 24 квітня.
12. “Сітара” означає зірка // Молода громада. – 1996. – 17 травня.
13. Черпакова Л. Танцює тандем: Полтава – Пенджаб / Л. Черпакова // Полтавський вісник. – 2004. – 27 квітня.

